

ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА ОСВІТА - 2026:

реформи в умовах
непрогнозованих впливів

100
років

Інституту педагогіки
НАПН України

Матеріали
X Міжнародної
наукової
конференції
27 травня
2026 року

Київ 2026

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ**

**ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І
МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2026:
РЕФОРМИ В УМОВАХ
НЕПРОГНОЗОВАНИХ ВПЛИВІВ**

X Міжнародна наукова конференція
27 травня 2026 року, м. Київ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Київ 2026

**NATIONAL ACADEMY of EDUCATIONAL SCIENCES of UKRAINE
INSTITUTE OF PEDAGOGY of the NAES of UKRAINE**

**COMPARATIVE & INTERNATIONAL EDUCATION 2026:
REFORMS IN THE CONTEXT OF UNPREDICTABLE SHOCKS**

10th International Conference
May 27, 2026, Kyiv

BOOK of ABSTRACTS

Kyiv 2026

УДК 37.014.5(100+477)(082)

П 26

*Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 7 від 18 червня 2026 року)*

За загальною редакцією

Олени Локшиної, доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України, завідувача відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України

Рецензенти:

Микола Головка, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України

Наталія Приходькіна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2026: реформи в умовах непрогнозованих впливів : збірник матеріалів X Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 27 травня 2026 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України [за заг. ред. О.І. Локшиної]. Київ – Дрогобич : ТзОВ "Трек ЛТД", 2026. – 410 с.

DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8591-27-4-2026-410>

До збірника включено матеріали X Міжнародної наукової конференції «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2026: реформи в умовах непрогнозованих впливів» (Київ, 27 травня 2026 р.). Матеріали збірника висвітлюють результати досліджень з актуальних проблем методології компаративістики у сфері освіти, освітніх реформ, цифрової трансформації, інтеграційних процесів у науці й освіті, розвитку інклюзивного та багатокультурного освітнього середовища, формування демократичних цінностей, національної ідентичності та патріотизму.

Для розробників освітньої політики, науковців, викладачів, студентів, аспірантів і докторантів.

УДК 37.014.5(100+477)(082)

Тези подано в авторській редакції. За зміст публікацій і достовірність результатів досліджень відповідальність несуть автори.

The views, information, or opinions expressed in this Book of Abstracts are solely those of the Conference participants.

ISBN 978-617-8591-27-4

© Інститут педагогіки НАПН України, 2026

© Олена Локшина, 2026

© Автори статей, 2026

ЗМІСТ

Організатори конференції	13
Олег Топузов. До 100-річчя Інституту педагогіки НАПН України.....	14
Олена Локшина. Відділ порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України: 55 років інформаційної спадщини та 35 років розбудови національної компаративістики в освіті.....	19
Конференція «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта» як платформа наукового діалогу.....	25

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Oksana Bykonja, Serhii Bykonja. Students’ motivation to learn in prisons and healthcare facilities.....	26
Natalia Demchyk. Organizational and Methodological Framework for Preparing School Youth for Family Formation in the Nordic Countries.....	30
Alina Dzhurylo. Fair Education for All: Equality, Equity and Justice in the European Education Area.....	32
Iryna Ivaniuk. Parents’ and Students’ Expectations for Improving The Information-Digital Environment of an Educational Institution: Research Results.....	35
Tetiana Khvalyboha, Nadiya Fedchyshyn. Integration of Digital Technologies in the Training of Medical Interpreters in Higher Education Institutions in the USA.....	38
Natalia Kosharna, Lada Petryk. European experience for developing future teachers’ autonomy through the implementation of independent learningstrategies.....	41
Susanna Kytaieva, Yaroslava Fedoriv. Cognitive Load Theory as a Framework for Pedagogical Intervention in Graduate Academic Presentations Training.....	46
Valerii Lashkul. Rethinking Indicators of Educational Equity: A Comparative Analysis of Emergency Remote Teaching Policies.....	51
Andrii Lytvynchuk, Nataliia Pron. Transformation of Ukraine’s Educational Policy in the Context of European Integration Processes.....	54

Iona Mariuts. Differentiated Instruction and Intervention Structures in Florida Elementary Schools: A Comparative Perspective.....	58
Kateryna Olender. The Impact of Digitalization on English Language Learning.....	61
Anna Ostapenko. Practical Models for Implementing AI and Language Technologies (Experience of Iceland and Belgium).....	64
Oksana Ovcharuk. Competence Aspects in Assessing the Effectiveness of Digital Environment Use in Institutions of General Secondary Education.....	69
Kateryna Shykhnenko. The Impact of American Universities on Global Research Rankings.....	72
Oksana Sovhar. Digital Transformation of Language Training for Future Military Officers.....	75
Liubov Terletska. Features of Transformation of Primary School Teachers Training in Ukraine.....	78
Volodymyr Yatsenko. Individual Reflections on the Design and Implementation of the Humanization of the Content of Geography Teaching in Grades 7–9.....	83
Євгеній Абросімов, Вікторія Мізюк. Цифрові компетенції учителів інформатики як предмет дослідження сучасних зарубіжних учених.....	88
Вікторія Аніщенко, Людмила Олефір. Особливості соціально-виховної роботи із засудженими в умовах непрогнозованих впливів: компаративний та міжнародний вимір.....	92
Наталія Базима, Христина Ковкрак. Статистичний аналіз мережі закладів освіти України та їх кадрового складу.....	94
Ірина Борисенко. Стратегічна трансформація науково-освітньої сфери України.....	98
Марія Братко. Студентські сервіси університетів США у забезпеченні академічного успіху: компаративні орієнтири для України.....	101
Владислав Бутаков. EDTECH-інструменти у цифровій екосистемі університету: сутність поняття і їх використання.....	106
Віра Бутова, Олексій Підгорний. Громадянське виховання у країнах Європейського Союзу.....	109

Тетяна Видайчук. Стратегія деконструкції імперських наративів у сучасній мовній освіті України.....	112
Анатолій Вихрущ. Реформа освіти в Польщі: виклики і перспективи.....	115
Олена Войтенко. Приклад для наслідування як найефективніший інструмент відновного підходу.....	118
Дар'я Вороніна-Пригодій. Інноваційні практики шкільної освіти в умовах освітньої мобільності учнів з України.....	122
Ольга Гайдук. Організаційні засади підготовки докторів філософії у ФРН.....	127
Оксана Глушко. Стратегічні орієнтири інклюзивної трансформації шкільної освіти в контексті європейської інтеграції.....	133
Марина Гончарук. Реформування дошкільної освіти в Україні та Німеччині в умовах глобальної нестабільності: порівняльний аналіз тенденцій.....	135
Юлія Гопкало. Взаємодія педагогів закладів загальної середньої освіти з батьками як складова безпечного освітнього простору: порівняльний аналіз європейських освітніх практик.....	140
Катерина Груздьова. Формування навчально-пізнавальної компетентності студентів коледжів засобами 3D-моделювання у процесі вивчення геометрії.....	144
Андрій Гуржій, Микола Пригодій. Міжнародні та вітчизняні підходи до впровадження генеративного штучного інтелекту у SMART-комплекси професійної освіти.....	147
Дар'я Демчук-Маригіна. Місце географічного складника при вивченні інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» в 5 класі Нової української школи.....	153
Аліна Джурило. Формування стійкості шкільної освіти в умовах воєнних загроз: міжнародний досвід та українські практики.....	156
Юлія Доброносова. Ціннісний потенціал сучасної української літератури в освітній комунікації як відповідь на виклики екзистенціальної війни.....	159

Олександр Дружинін. Трансформація змісту іншомовної підготовки військовослужбовців під впливом бойового досвіду: компаративний аспект.....	165
Петро Живодер. Фахова передвища освіта в контексті кращих європейських практик розвитку у здобувачів критичного мислення.....	168
Оксана Жизномірська. Багатокультурний світ інклюзії та рівності: основні виміри освітнього різноманіття.....	172
Алла Загородня. Комеморативні практики у сучасній гуманітаристиці: концептуальні підходи та освітній вимір.....	177
Сергій Захарін. Трансформація поняття «освітня послуга» у науково-економічному дискурсі (2005–2021 рр.).....	178
Юлія Заячук. Оксфордський університет: академічні традиції та сучасні освітні практики.....	180
Марія Зелемська. Інноваційні підходи до гейміфікації освітнього процесу.....	183
Ірина Іванюк. Класифікація інструментів і сервісів штучного інтелекту за педагогічною функцією.....	185
Юлія Іриневич. Інформаційно-аналітичне забезпечення інклюзивної освіти в умовах воєнного стану та євроінтеграції України.....	187
Василь Ісарук. Роль музейної педагогіки у формуванні національної ідентичності здобувачів освіти в умовах сучасних викликів.....	191
Віктор Кавецький. Особливості підготовки педагогічних працівників до роботи в умовах інклюзивного середовища.....	196
Тетяна Калашникова. Професійно-орієнтоване навчання іноземних мов і культур в умовах міжнародної академічної мобільності.....	199
Олексій Караманов. Музейна педагогіка як освітня інновація у вимірах компаративістики.....	203
Надія Кічук. Вектори перезавантаження вітчизняної вищої школи: фокус кращих практик зарубіжжя під час глобальної нестабільності.....	206
Маргарита Козир. Методологія порівняльно-педагогічного аналізу підготовки магістрів у країнах ЄС в умовах глобальної нестабільності.....	209

Родіон Колишко. Порівняльні аспекти професійного розвитку педагогів у Данії та Україні.....	213
Ольга Комар. Європейський досвід впровадження інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	216
Тетяна Коноваленко. Міжнародні проекти як рушійна сила освітніх інновацій.....	219
Марія Корман. Педагогіка повільного мислення в епоху швидкого контенту: нові сенси уроку НУШ.....	223
Кирил Котун. Особливості підготовки докторів філософії в галузі освіти у Фінляндії: досвід Університету Гельсінкі.....	226
Оксана Кравчина. Використання штучного інтелекту в професійній діяльності вчителів: порівняльний аналіз країн Балтії, Фінляндії та України.....	230
Кирило Крищенко, Ганна Белінська. Стимулююче фінансування закладів освіти як інструмент підвищення стійкості в умовах глобальної нестабільності.....	235
Володимир Крячко. Міжнародний досвід забезпечення якості професійної освіти у Швеції та перспективи його реалізації в Україні.....	240
Світлана Кузьменко. Етичні та педагогічні аспекти інтеграції штучного інтелекту в підготовку майбутнього вчителя початкових класів: український та міжнародний досвід.....	242
Олег Кулачинський, Ніка Каменчук. Цифрові інструменти трансформації освітнього середовища: стратегічний вимір та перспективи інтеграції в національну екосистему.....	246
Владислав Купальний. Участь користувачів соціальних послуг у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників: досвід Великої Британії.....	249
Олексій Листопад, Наталя Листопад. Академічна мобільність як чинник інтеграції до глобального освітнього середовища: компаративний вимір в умовах сучасних викликів.....	253
Ганна Лінник, Ірина Морачковська. Гейміфікація навчання математичного аналізу: досвід впровадження дидактичної гри «Математичні асоціації».....	258

Олена Локшина. Освітні втрати у міжнародному дискурсі: перелік концептуальних орієнтирів.....	260
Сергій Лондар, Лідія Лондар, Іван Гайдук. Освіта в контексті соціальної ефективності: багатокраїнний порівняльний аналіз.....	262
Руслана Луцик-Андрушко. Супервізія у професійній підготовці психологів до роботи з військовослужбовцями: міжнародний досвід та перспективи впровадження в Україні.....	267
Олександр Малихін, Інна Ліпчевська. Оцінювання критичного мислення здобувачів профільної середньої освіти: міжнародний досвід й український контекст.....	270
Ірина Малицька. Штучний інтелект як інструмент цифрової трансформації середньої освіти у Великій Британії.....	272
Ірина Мардарова, Наталія Гуданич. Інтеграція України до європейського дослідницького простору: освітньо-наукові аспекти.....	275
Наталія Мацієвська. Інноваційна стійкість освіти в умовах VANI-світу: міжнародний і український контекст.....	280
Віталій Мирошниченко. Використання штучного інтелекту у стоматологічній освіті США.....	283
Ольга Мілютіна. Інтегроване навчання (CLIL) у різних освітніх системах: можливості імплементації в Україні.....	287
Юрій Могильний. Деколонізація освітнього наративу через музейну педагогіку: компаративний аналіз досвіду України та постколоніальних суспільств.....	290
Ярослава Мозгова. Чинники результативності програм подолання освітніх втрат: порівняльний аналіз європейського досвіду (2020–2025).....	294
Петро Мороз. Формування дослідницької компетентності учнів з історії: український і зарубіжний досвід.....	297
Світлана Науменко. Трансформація методології PISA відповідно до нових освітніх пріоритетів і суспільних викликів.....	301
Оксана Овчарук. Очікування вчителів щодо цифрової підтримки професійного розвитку: огляд досліджень.....	304

Андрій Озарчук. Трансформація інклюзивного освітнього середовища через мультимодальну екосистему штучного інтелекту в умовах глобальних викликів сьогодення.....	307
Марія Оліяр. Формування гуманістичних ціннісних орієнтацій майбутніх учителів початкових класів.....	310
Анна Остапенко. Інструменти спостереження за якістю викладання та прогресом студентів у Бельгії як елемент сучасних освітніх інновацій.....	312
Єлизавета Панченко. Програма «Вивчаю – не чекаю» та базові компетентності учнів: результати та їх інтерпретація.....	318
Надія Постригач. До питання про організацію та функціонування докторських шкіл у Республіці Польща.....	321
Микола Пригодій. Промпт-інжиніринг у структурі цифрової компетентності педагогів у контексті DigComp 2.2.....	327
Юлія Руднік. Цифрові технології як засіб формування міжкультурної компетентності студентів у процесі вивчення дисципліни «Міжкультурна комунікація».....	332
Антоніна Савчук, Ольга Чемерис. Порівняльний аналіз дидактичного потенціалу хмарних сервісів щодо організації групової роботи з математики.....	335
Аліна Сбруєва. Від описової методології до методології дослідницького вибору: нові орієнтири у порівняльно-педагогічному дослідженні.....	340
Світлана Сисоєва. Культурологічні засади європейських освітніх реформ: педагогіка культури.....	342
Михайло Смага. Використання браузерної офлайн-IDE PyRoom для забезпечення безперервності навчання програмування в умовах нестабільної інфраструктури.....	346
Ірина Соколова. Методологічні трансформації компаративних досліджень освіти в умовах криз і воєн.....	348
Наталія Сороко. Методи використання цифрових технологій для моніторингу STEAM-освіти.....	352

Олеся Стойка. Освітні інновації як інструмент забезпечення стійкості системи освіти в кризових умовах.....	356
Оксана Сурмач. Музейно-педагогічна діяльність як засіб формування національної свідомості майбутніх учителів.....	359
Олена Тадеуш. Університетські ініціативи з підготовки педагогів до формування підприємницької компетентності здобувачів вищої освіти у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії.....	361
Наталія Титаренко. Індикатори впровадження реформи дошкільної освіти України в умовах непрогнозованих впливів.....	366
Інна Ткаченко. Педагогічна підтримка академічного успіху здобувачів мистецьких спеціальностей в умовах непрогнозованих освітніх викликів.....	369
Лариса Удовиченко. Адаптація теорії семантичних хвиль у літературній освіті Нової української школи.....	373
Надія Федчишин, Наталія Єлагіна. Педагогіка травми та подолання ПТСР у молоді: досвід Німеччини та України.....	375
Анастасія Федчишина. Неформальна освіта дорослих в Україні і Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії: компаративний аналіз.....	378
Димитрій Хвалибога, Тетяна Хвалибога. Формування інклюзивного освітнього середовища під час викладання клінічних дисциплін у медичних університетах Південної Кореї.....	381
Світлана Цимбалюк. Цифрові інструменти в системі академічної підтримки студентів: досвід університетів США.....	384
Наталія Чаплінська. Вивчення іноземної мови через волонтерство як інструмент формування національної ідентичності.....	387
Марія Шараєвська, Тетяна Дерепя. Трансформація профільного навчання в старшій школі: передумови та пілотний етап.....	389
Георгій Шевченко. Адаптація зарубіжного досвіду та інтеграція сучасних методик подолання когнітивного перевантаження учнів до освітнього процесу в умовах воєнних дій.....	394

Світлана Шевченко. Історична пам'ять як складник змісту шкільної освіти: теоретичні підходи та освітній потенціал (2005–2021 рр.).....	398
Роман Шкурат. Кар'єрна підтримка здобувачів вищої освіти: досвід університетів США.....	402
Галина Шукалюк. Професійна освіта в контексті цілей сталого розвитку: інтеграція цифрових технологій, освітньої комунікації та культури безпеки.....	405

МЕТОДОЛОГІЯ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ У КРАЇНАХ ЄС В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Маргарита КОЗИР, к.пед.н., доц.

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-8402-2589>

В умовах сучасних глобальних трансформацій і нестабільності проблема підготовки магістрів у країнах Європейського Союзу набуває особливої актуальності та потребує ґрунтовного методологічного переосмислення. Магістерська освіта дедалі більше постає як ключовий стратегічний ресурс розвитку суспільства знань, забезпечуючи формування інтелектуального, наукового й інноваційного потенціалу держави.

Аналіз підготовки магістрів у країнах ЄС здійснюється з урахуванням сучасних викликів глобальної нестабільності, які суттєво трансформують функціонування та розвиток систем вищої освіти. Йдеться не лише про зовнішні впливи, а й про внутрішні структурні зміни, що зумовлюють перегляд цілей, змісту та організаційних засад магістерської підготовки. У таких умовах особливого значення набуває здатність освітніх систем до адаптації, інноваційного розвитку та забезпечення якості підготовки фахівців нового покоління.

До ключових характеристик цих умов належать: геополітична нестабільність, зокрема війна росії проти України, що спричинила трансформацію освітньої політики, посилення безпекового виміру освіти та активізацію академічної солідарності; наслідки пандемії COVID-19, які прискорили цифровізацію освіти, поширення дистанційного та гібридного навчання, перегляд педагогічних практик; економічна турбулентність, що впливає на фінансування освіти, доступність магістерських програм і пріоритети підготовки кадрів; технологічні трансформації, пов'язані з розвитком штучного інтелекту, цифрових платформ і нових форматів навчання; екологічні виклики та зелений перехід, які зумовлюють інтеграцію принципів сталого розвитку у зміст магістерської освіти; міграційні процеси, що посилюють інтернаціоналізацію освіти, але водночас створюють нові виклики для системи вищої освіти; криза традиційних освітніх моделей, яка проявляється у необхідності переходу до гнучких, індивідуалізованих та безперервних освітніх траєкторій.

У цих умовах магістерська підготовка швидко трансформується у напрямі підвищення адаптивності освітніх програм при посиленні ролі цифрових технологій, а також з урахуванням специфіки розвитку міждисциплінарності, орієнтації на формування стійких (resilient) компетентностей і забезпечення безпечного та інклюзивного освітнього середовища. Саме тому, глобальна нестабільність виступає не лише

зовнішнім чинником, а й каталізатором інноваційних змін у системі магістерської підготовки, що визначає нові вимоги до її змісту, організації та результатів.

Порівняльно-педагогічний аналіз у дослідженні розглядається як методологічний інструмент компаративістики, що забезпечує зіставлення освітніх систем і виявлення закономірностей їх розвитку. Його сутність полягає не лише в описовому порівнянні, а у глибокому науковому осмисленні структурних компонентів освітнього процесу: цілей, змісту, форм, методів і результатів підготовки. Такий аналіз передбачає врахування соціально-економічного, культурного та політичного контексту функціонування освітніх систем, що дозволяє інтерпретувати виявлені відмінності як закономірні прояви специфіки розвитку кожної країни.

Зокрема, у працях О. Локшиної (2018) активно застосовується порівняльно-педагогічний підхід як основа аналізу освітніх реформ. А. Сбруєва (2019) розкриває методологію компаративних досліджень, фактично описуючи процедури порівняльно-педагогічного аналізу. Н. Ничкало (2018) використовує порівняльний аналіз освітніх систем у контексті європейських цінностей. Б. Холмс (1981) – один із зарубіжних класиків, який обґрунтовує порівняльний аналіз як метод наукового дослідження освіти. М. Брей та ін. (2014) дають сучасну методологію, де чітко описано аналіз як ключову процедуру компаративних досліджень. Г. Ноа та М. Екштайн (1969) визначають ідею системного порівняльного аналізу освітніх явищ, тоді як У. Тейхлер (2004) у своїх працях демонструє застосування порівняльного аналізу в дослідженні вищої освіти.

Водночас порівняльно-педагогічний аналіз спрямований на узагальнення досвіду та виокремлення провідних тенденцій розвитку магістерської підготовки, що мають наднаціональний характер. Він дає змогу визначити ефективні моделі організації освіти, встановити взаємозв'язки між освітньою політикою та результатами підготовки фахівців, а також обґрунтувати можливості адаптації зарубіжного досвіду до національної системи освіти. Таким чином, порівняльно-педагогічний аналіз виступає не лише інструментом пізнання, а й методологічною основою для прогнозування розвитку магістерської освіти та її модернізації в умовах європейської інтеграції.

У межах нашого дослідження методологія підготовки магістрів у країнах ЄС ґрунтується на інтеграції філософського, загальнонаукового та конкретно-наукового рівнів пізнання, що забезпечує цілісність і наукову обґрунтованість отриманих результатів.

На філософському рівні дослідження спирається на положення гуманістичної парадигми освіти, відповідно до якої магістерська підготовка розглядається як процес розвитку особистості, її інтелектуального, професійного та ціннісного потенціалу. Водночас у дослідженні враховуються положення постнекласичної наукової

парадигми, відповідно до яких освітні системи розглядаються як відкриті, динамічні та нелінійні утворення, що характеризуються варіативністю розвитку й детермінованістю глобальними соціокультурними, економічними та політичними контекстами.

На загальнонауковому рівні провідну роль відіграють такі підходи: *системний*, який дозволяє інтерпретувати магістерську підготовку як складну відкриту систему з внутрішніми та зовнішніми зв'язками (освіта – ринок праці – суспільство – глобальні процеси); *синергетичний*, що дає змогу пояснити розвиток магістратури як результат взаємодії різних факторів (економічних, соціальних, політичних, технологічних) і виявити ефекти самоорганізації освітніх систем; *компаративний* – як базовий для дослідження, що забезпечує зіставлення освітніх систем, моделей і практик підготовки магістрів у різних країнах ЄС; *компетентнісний* підхід, який орієнтує аналіз на результати навчання, сформованість ключових і професійних компетентностей; *культурологічний*, що враховує вплив національних традицій, освітніх культур і цінностей на зміст і організацію магістерської підготовки; *інституційний* підхід, спрямований на аналіз ролі наднаціональних структур (Європейська Комісія, OECD, UNESCO, CEDEFOP) у формуванні освітньої політики.

На конкретно-науковому рівні дослідження реалізується через методологію порівняльно-педагогічного аналізу, яка передбачає:

1. Ідентифікацію об'єкта порівняння (системи магістерської підготовки в країнах ЄС) та визначення критеріїв аналізу (нормативно-правове забезпечення, структура програм, зміст освіти, форми організації навчання, результати підготовки).

2. Контекстуалізацію як врахування соціально-економічних, культурних і політичних умов функціонування освітніх систем.

3. Типологізацію та класифікацію країн (за рівнем економічного розвитку, моделями освіти, регіональними особливостями – Західна, Північна, Центрально-Східна, Середземноморська Європа тощо).

4. Порівняльний аналіз (зіставлення) структурних і змістових характеристик магістерської підготовки.

5. Інтерпретацію результатів з урахуванням сучасних освітніх тенденцій і суперечностей.

6. Виявлення тенденцій як узагальнених напрямів розвитку магістерської освіти (інтернаціоналізація, цифровізація, гнучкість тощо).

Варто зазначити, що тенденції в нашому дослідженні розглядаються не лише як емпірично зафіксовані явища, а як категорія педагогічного аналізу, що відображає закономірності трансформації освітніх систем.

Аналіз сучасних досліджень дозволив виокремити такі провідні тенденції розвитку магістерської підготовки: інтернаціоналізацію, цифровізацію, міждисциплінарність, гнучкість освітніх траєкторій та орієнтацію на сталий розвиток. Водночас розвиток магістерської освіти супроводжується наявністю низки суперечностей: між

фундаменталізацією та утилітаризацією освіти; між уніфікацією стандартів і збереженням національної ідентичності; між академічною автономією та регулятивним впливом наднаціональних структур.

Таким чином, магістерська підготовка в країнах ЄС постає як складна, багатовимірна та відкрита система, функціонування якої зумовлюється взаємодією освітніх, соціально-економічних, культурних і політичних чинників. Її розвиток відбувається в умовах постійної трансформації під впливом глобалізаційних процесів, європейської інтеграції та сучасних викликів, що актуалізує необхідність переосмислення традиційних підходів до організації магістерської підготовки. Застосування комплексного методологічного інструментарію дає змогу не лише здійснити всебічний аналіз зазначеного феномену, а й виявити внутрішні закономірності його розвитку, провідні тенденції та суперечності. Водночас такий підхід забезпечує можливість науково обґрунтованого узагальнення європейського досвіду та визначення потенціалу його адаптації до національних освітніх систем.

Отже, дослідження магістерської підготовки в країнах ЄС має не лише описовий, а й прогностичний характер, оскільки дозволяє окреслити перспективні напрями модернізації вищої освіти, зокрема в контексті формування суспільства знань, розвитку інноваційної економіки та забезпечення якості підготовки конкурентоспроможних фахівців у глобалізованому освітньому просторі.

Ключові слова: Європейський Союз, магістерська підготовка, методологія, порівняльна педагогіка, тенденції.

Список використаних джерел

- Локшина, О. (2018). Забезпечення якості вищої освіти в умовах європеїзації України. *Неперервна професійна освіта*, (3–4), 127–132. http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2018_3-4_23
- Ничкало, Н. (2018). Гуманістичні цінності в освіті: європейський контекст. *Вища освіта України*, (3), 12–19. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2018_3_4
- Сбруєва, А. (2019). Європейський досвід модернізації освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, (5), 47–51. http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2019_5_11
- Bray, M., Adamson, B., & Mason, M. (2014). *Comparative Education Research: Approaches and Methods* (2nd ed.). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-05594-7>
- European Commission/EACEA/Eurydice. (2024). *Key data on education in Europe*. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications>
- Holmes, B. (1981). *Comparative Education: Some Considerations of Method*. Allen & Unwin.
- Knight, J. (2004). Internationalization remodeled: Definition, approaches, and rationales. *Journal of Studies in International Education*, 8(1), 5–31. <https://doi.org/10.1177/1028315303260832>
- Noah, H., & Eckstein, M. (1969). *Toward a Science of Comparative Education*. Macmillan.
- Teichler, U. (2004). The changing debate on internationalisation of higher education. *Higher Education*, 48, 5–26. <https://doi.org/10.1023/B:HIGH.0000033771.69078.41>